

Årsplan
for
Solsikken Steinerbarnehage
2010/2011

Årsplan for Solsikken Steinerbarnehage 2010/2011

Innhold:

- 1 Kort presentasjon av Solsikken barnehage
- 2 Steinerpedagogikken i korte trekk
- 3 Dagsrytmen - Ukerytmen
- 4 Årstidsrytmen og de ulike årstidsfester
- 5 Bursdagsfeiring
- 6 Ringleken
- 7 Eventyrstund
- 8 Basiskompetansene
- 9 Barns medvirkning
- 10 Samarbeide med barnets hjem
- 11 6-års klubben
- 12 Praktiske opplysninger
- 13 Personalarbeidet
- 14 Lokalt samarbeid

1 – Presentasjon av Solsikken barnehage

Solsikken barnehage holder til i en gammel trebygning fra århundreskiftet på Oksvald, i Støpsvei 31.

Det er en 4-avdelings barnehage med for tiden 66 barn (inkludert ny småbarnsavdeling i det lille huset og Lille Solsikken som er avdelingen på Skoklefall).

Barnehagen ble etablert for ca. 15 år siden.

Solsikken barnehage har 4 avdelinger;

- Maria Gullsko
- Blåklokke 3-7 år
- Lille Solsikken

- Linnea 1-3 år

På store-barnsavdelingene har vi ca 18 barn i hver gruppe med 3 voksne fulle stillinger hvorav 1 er utdannet pedagog.

På småbarnsavdelingen har vi 9/10 barn og 3 fulle stilling er hvorav 1 er utdannet pedagog.

Åpningstiden er fra kl.08.00-16.15

Kjernetiden i barnehagen er fra kl. 09.00-13.00

Vi følger Steinerskolens ferier og fridager med visse unntak; sommerferien er 2 uker kortere enn skoleferien og vi har ikke deres plandager.

Barnehagesatsene er pr. i dag på kr. 2 250 i mnd. Søskenmoderasjonen er på 30%.

2 – Steinerpedagogikken i korte trekk

Barnehagens pedagogikk springer ut fra antroposofien som ble grunnlagt av Rudolf Steiner. Han var en østerrisk pedagog og filosof som levde fra 1861-1925. Antroposofi er gresk og betyr menneskevisdom. Rudolf Steiner ga impulser til pedagogikk, legevitenskap, naturvitenskap, biodynamisk dyrking, arkitektur etc. I Norge finnes det pr. i dag 30 R. Steiner barnehager. Vår pedagogikk bygger på Rudolf Steiners menneskesyn. Vi ser på barnet som et rytmisk, etterlignende og sansende vesen. Etter at barnet er født, er vi vitne til

hvordan det langsomt underlegges omgivelsenes rytme i stor og smått; naturens på den ene side og samfunnets på den andre. Hele resten av livet står mennesket i et vedvarende spenningsforhold mellom sin egen livsrytme, naturens rytme og samfunnets ofte urytmiske liv. Med dette som utgangspunkt former vi omgivelsene omkring barnet.

Det lille barnet kommer til verden med alle sanser åpne. Det har ingen mulighet til å kunne beskytte seg, eller bearbeide de forskjellige sanseinntrykk med tenkning eller bevisst vilje. Det har full tillit til sine omgivelser og til de voksne i dets nærhet. Ut fra denne erkjennelsen prøver vi å tilrettelegge virksomheten vår. Dette gjelder alt fra lekemateriell til interiør og ernæring, stemninger, lys og lyd.

Aristoteles sa at mennesket er det mest etterlignende av alle dyr. Rudolf Steiner hevdet at det barnet sanser, ikke bare blir mottatt som sanseinntrykk, men hermet! Alt vi foretar oss i barnets nærhet, vil det etterligne, enten det er måten å røre i grøten på, sukke, nynne eller subbe mens vi går. Mye av etterligningen kan vi umiddelbart se, men mye er skjult. Å være bevisst alt vi gjør, tenker og er, er knapt mulig, men ”oppdragelse er selvoppdragelse” heter det, og det prøver vi å ta på alvor.

Miljøet i barnehagen er lagt til rette for at barnet skal beholde sitt livsmot og sin glede over tilværelsen, og i tillit kunne utvikle seg til sosiale, frie og kreative mennesker. Vi ønsker ikke å vekke barna intellektuelt, men heller gi dem gode, varierte og nærende sanseopplevelser.

Barnehagen er preget av tekstiler og rene flater i rolige farger. All maten i barnehagen er tilberedt inne på avdelingen og er av best mulige råvarer; alltid vegetariske. Dufter fra matlaging og vasking, lyder fra lek og noen ganger fra instrumenter fyller rommet. Vi har få og enkle leker av naturmaterialer, slik at barna selv må ta i bruk sin fantasi og vilje for å få i gang leken, den blir inspirert av det sosiale livet rundt seg og av voksne i alminnelig og livsnært arbeid. Vi avbryter barnas lek minst mulig.

Vi legger stor vekt på frileken, hvor barnets fantasi blir virksom. Her legges forholdene til rette slik at dette er mulig. Vi tilbyr enkle leketøy og naturmaterialer, minst mulig bearbeidet slik at barnet selv må skape det som trengs i leken. De voksne, forbildene lager mat, syr og reparer leker. Dette er aktiviteter som barna til enhver tid kan ta del i. Det er viktig at de voksnes arbeid er meningsfylt og viser synlige prosesser. Vi unngår lange forklaringer, og formidler ting til barna gjennom handling og opplevelser i stedet.

Læringsprosessen skjer gjennom etterligning og observasjon. Kunstneriske aktiviteter som akvarellmaling, modellering med bivoks, syng, snekring osv er en fast del av barnehagelivet. Forskjellige materialer blir tatt i bruk slik at barna får oppleve dem, og lærer hvordan de skal behandles og hva de kan brukes til.

Ut fra en muntlig fortellertradisjon benytter vi oss av remseeventyr og folkeeventyr. Eventyrene kan ha mange ulike uttrykk, det være seg bordspill, dukketeater, ringlek, fingerlek m.m. Det skaper fordypning i fortellerstoffet som også blir mer levendegjort.

3 - Dagsrytmen og ukerytmen

Rytme og gjentakelse er et av våre viktigste, pedagogiske verktøy. Dagen i barnehagen er bygget opp på en organisk måte, som stemmer med barnets behov. Dette gjelder behov for lek og hvile, mat og omsorg, ”innpust og utpust”; behov som er grunnleggende for deres trivsel og derigjennom deres mulighet til vekst og utvikling. Når dagene er gjenkjennelige og forutsigbare, blir barna trygge. Dette er så å si et av deres primærbehov.

Vi legger ikke vekt på å underholde, eller sysselsette barna. Dager og uker har et enkelt innhold, bygget opp rundt årstidsfestene dere kan lese om her i årsplanen. Her følger et eksempel over dagsrytmen til avdelingene i Solsikken:

08.00-09.00	Barna kommer. En av de voksne tar imot hvert enkelt barn
09.00-10.30	Frilek, kunstneriske aktiviteter
10.30 til	Ringlek Eventyr Måltid Hviling
14.15	Frilek ute
14.15-16.15	Frilek med et lite måltid Dagen avsluttes

Alle avdelingene har fast ukerytme.

Her følger eksempel på de store barnas ukerytme:

	<i>Lille Solsikken</i>	<i>Blåklukke</i>	<i>Maria Gullsko</i>
Mandag:	turdag m/ matpakke	maledag, grøt	bivoks, turdag m/matpakke
Tirsdag:	bake rundstykker	lage suppe	lage suppe
Onsdag:	male, grøt	turdag/matpakke	bake rundstykker
Torsdag:	suppe, vaske	bake rundstykker	male, grøt eller risotto
Fredag:	eurytmi, pizza	eurytmi, pasta	eurytmi, pizza eller pasta

4 - Årsrytmen og de ulike årstidsfester

Årstidsfestene er selve ryggraden i vår årsplan. De feires i tråd med den kristne kulturarven som vi også er en del av. De kristne høytidene følger i stor grad årstidene og naturens skiftninger. Men det må her presiseres at det ikke dreier

seg om noen art forkynnelse av dogmer, men at hver fest feires på en så fri måte at et hvert menneske skal ha mulighet til å forbinde seg med dem, uansett trosretning.

På den ene siden vender vi ut mot naturen og den andre siden vender seg mot menneskets indre. Høstakkefesten f.eks er en fest hvor vi feirer jordens modne frukter og barna blir brakt inn i en opplevelse av takknemlighet og undring. Gjennom opplevelsen av en forbindelse til den ytre verden, vekkes indre sjelekvaliteter.

St. Mikalsfesten er festen hvor sjelekvaliteter som mot og styrke blir pleiet og vekket gjennom fortellingen om ridder Georgs beseiring av dragen.

Bakgrunnen for hver fest blir verken forklart eller snakket om med barna. Dette er stemninger de voksne bærer i seg gjennom årets gang og bearbeider. (På den måten kan festene inderliggjøres uten å sentimentaliseres). Det som blir gjort symbolsk i barnehagen, er en ren opplevelse for barna.

Hver fest har tre faser: Forberedelsen, festen og etterarbeidet.

Forberedelsen: Her er det de voksne som leder an, og det er et tett samspill mellom barn og voksne.

Festen: Dette er selve høydepunktet av perioden for både barn og voksne.

Etterarbeid: Det står barna for selv gjennom sin lek, hvor inspirasjon fra både forberedelsene og selv festen virker inn i leken.

Arbeidet med årstidsfestene og høytidene har som mål:

- å styrke barnets opplevelse av årets rytme
- å formidle tilrettelagte sanseinntrykk og opplevelse
- å ta i bruk barnas etterhermingsevne
- å strukturere gjentagelser av både indre og ytre aktiviteter
- å vekke og utvikle grunnleggende sjeleegenskaper, så som takknemlighet, undring, ærefrykt, mot, medfølelse med mer.

Det at barnet møter det samme temaet fra år til år, dvs. denne stadige gjentagelsen av årets gang, gjør at barnet kjenner trygghet. Når barnet føler seg trygt, frigjør det krefter i barnet. Barnet tar til seg mer og mer av innholdet og mestrer flere oppgaver fra år til år i takt med dets egen utvikling. Det er ikke slik at barnet bare har en mulighet til mestring. I gjentagelsen ligger muligheten til forvandling.

Årstidsfestene er som følger:

September: *Høstakkefest*

29. september *St. Mikaelstfest*

11. november : *Lanternefest*

Desember: *Adventshage, Lucia og Julespill*

Februar: *Karneval*

Mars/April: *Påskefest*

Mai: *Pinsefest*

Juni: *Sommerfest*

Årstidsfestene:

Høsttakkefesten har ingen bestemt dato men vi prøver å følge naturen i forberedelsen, og som navnet sier er det jo nettopp å takke vi gjør; for all den rikdom naturen gir oss nå om høsten. Denne festen er en hyllest til markens grøde, og barnehagen er pyntet med blomster, frukt og grønnsaker. Barna er med på alle forberedelsene; tresking og maling av korn, baking, lagning av suppe, sylting og safting. Foreldrene kommer og deltar under sanglekene og festmåltidet.

St. Mikaelstesten:

MIKAELI (MIKKELS MESS) 29. september

Det blir mørkere og kaldere ute. I møte med vinteren trenger vi mot og kraft. Barna får høre legenden om ridder Georg som rir ut til kamp mot dragen for å berge prinsessen og hente lyset og gleden tilbake til menneskene. I sin kamp skjenkes han ny kraft og nytt mot av St. Mikael, og en stor fest feires.

Dragen er et symbol på mørket i oss selv, så vel som mørket ute i naturen. St Mikael er hjelperen som maner til egen aktivitet. Kan vi overvinne angst og usikkerhet hos oss selv? Kan vi med levende interesse og medfølelse ta del i andre menneskers nød? Viser vi mot og handlekraft? Denne legenden viser vi ofte som dukkespill for barna.

Vi kan lage hinderløype ute i barnehageområdet. Så spiser vi Dragesuppe som gjør oss sterke og brød formet som sverd. Etterpå blir barna slått til riddere og får Mikael's bånd på hodet og stjernestøv i håret.

Vi synger om St. Mikael og om dragen vi beseirer med sverd.

Måten vi former festen på vil variere, det er heldigvis rom for fornyelse og kreativitet.

Lanternefesten:

”Her går jeg med min lanterne og min lanterne med meg. Der oppe lyser en stjerne, her nede lyser jeg”

Sankt Martinsdagen er den 11. november.

Det tiltagende mørket ute i naturen vekker oss til motstand. Vi går ofte mer inn i oss selv. Solen og lyset er i ferd med å forlate oss. Og vi må gjøre noe for ikke å bli overveldet av mørket.

Vi må tenne vårt eget lille lys, så det skinner for oss. Vårt bevissthetslys i tenkningen. Det lille lyset i lanternen.

Lanternefesten bygger på legender som er knyttet til en helgen; St. Martin. Han var en tapper krigsmann i det 4. århundre. På vei for å innta en av fiendens bymurer så han en av deres folk ligge som en forfrossen tigger i snøen. Da tok han sin store, varme røde kappe; delte den i to med sverdet sitt og gav halvparten til den gamle mannen i sneen. Fra da av forsverget han alt krigshåndverk. De ville siden gjøre ham til biskop, men han var from og ydmyk, og skjulte seg i en gåsesti der de ville kåre ham. Men gjessene fløy opp og røpet gjemmestedet. Som minne om dette spiser man mange steder Mortensgås.

Barna har laget sin egen lanterne i barnehagen og spikket sine egne lanternepinner. Festen feirer vi om kvelden. Barna med søsken, foreldre og besteforeldre går med sine lysende lanterner i mørket mens vi synger lanterne sanger. Når vi vender til barnehagen igjen venter lanternekaker og gløgg.

”Lanterne, lanterne

Sol og måne og stjerne

Skinne klart mitt lys

Skinne klart mitt lys

Skinne klart mitt lille lanternelys”

Adventshagen:

I begynnelsen av adventstiden feires adventshagen. Festens mål er å vekke andakt og inderlighet i barna, og har til hensikt å åpne opp for det julen vil bringe. I ukene fremover er det ærefrykt og forventninger som pleies.

Adventshagen lages av en stor spiral av mose eller granbar som legges ut på gulvet i det største rommet i barnehagen. I midten settes det et stort kubbelys på en forhøyning. Bare dette ene lyset er tent når barna kommer inne med sine foreldre, søsken og venner. Mens medarbeiderne spiller advents- og julemelodier på fløyte, lyre eller andre instrumenter tar alle plass på stoler og benker langs veggen. Et barn ad gangen får et rødt blankpusset eple med et lite julelys stukket nedi, går med eplet i hendene sakte innover mot til midten av spiralen. Alle barn går nå samme vei etter tur, og gjør likedan, mens de andre synger og spiller. Når alle barn har tent sitt lys, er spiralen til slutt et strålende lyshav og det hersker en stille ærbødighet. Vi synger en siste sang og så går alle stille ut. Vi ønsker at barna bærer med seg erindringen om lysspiralen, sangen og musikken. Nå er adventstiden innviet.

Lucia:

Den neste feiringen i adventstiden er Luciadagen 13. desember. Sverige har sin egen Lucialegende, og svenskene har visstnok feiret denne dagen gjennom alle tider. Hos oss er Luciafeiringen mindre kjent. Motivet er også lyset som skinner i mørket, og lyset symboliserer igjen det indre lys, den rene sjels lyskraft.

I følge legenden var Lucia en from kristen som levde i det 4. århundre. Hennes skjønnhet, og særlig hennes vidunderlige vakre øyne, vekket jordisk begjær hos en from medkristen, og Lucia, som bare higet etter et rent, åndelig liv, rev sine vakre øyne ut for at de ikke skulle forlede noen og føre dem bort fra den rette vei mot lyset, mot Gud. Men da Lucia ofret sine jordiske øyne, ble hennes sjel forklart og det indre lys fylte henne. Denne legenden blir ikke fortalt til barna i barnehagen.

I barnehagen ”går 6-åringene Lucia” tidlig om morgenen, da det ennå er litt mørkt. De har hver sitt lys i hånden og deler ut lussekatter mens de synger Lucia-sanger for alle de andre barna og foreldrene. I Lille Solsikken går 6-åringene i et opptog sammen med 3. klasse i skolen og deler ut lussekatter til barnehagen.

Julespillet og De Hellige tre kongespillet.

I hele adventstiden har vi gjort juleforberedelser. Gleden og forventningen får næring gjennom fortellinger om Josef og Marias vei til Betlehem. Vi har bygget opp et lite årstidsbord med dukker som forestiller Maria, Josef, eselet, hyrdene og sauene. Hver dag flytter Josef og Maria seg nærmere og nærmere stallen i Betlehem og forventningene stiger. Barna selv fremfører spillet iført kostymer og det øves på sanger og vers. På juleavslutningen, viser vi spillet for foreldre og ønsker hverandre en riktig god jul.

Når barna kommer tilbake etter jul, er årstidsbordet forandret; jesusbarnet er født og hyrdene er byttet ut med de hellige tre konger som bringer sine gaver til barnet. Så får 6-åringene fra alle avdelingene slå seg sammen og spille ”De hellige tre kongers spill”. De hellige tre konger feires også med en fest hvor 6-åringene viser spillet for de andre barna og da spiser vi ”konge kake”. Og med denne festen rundes juletiden av.

Karnevalet:

Karnevalsfesten kan spores tilbake til vår og fruktbarhetsfester. Fastelaven og karnevalsfeiring handler om at man skal feste og fråtse før man går inn i den anstrengende fasten. Å faste var en gammel skikk og den var tenkt som en forberedelse til påsken som var tiden for øvelse, skjerpning av sansene og lydhørheten.

Den mest kjente av de gamle fastelavens skikkene som har overlevd er fastelavensriset. Man mente at bjørkeriset som ennå ikke hadde fått blader på, hadde fruktbarheten i seg. I barnehagen feirer vi karneval rundt fastelavenstiden. Vi forbereder, pynter og lager fastelavensris som lyser i regnbuens farger. Et tema blir valgt til festen for eksempel *I kong vinters rike*.

Kvelden før festen blir barnehagen forvandlet til karnevalstemaet. Barnet kommer utkledd og alle avdelingene feirer sammen. Vi har forskjellige aktiviteter denne dagen som kan være dukketeater, fiske på havets bunn, tombola, kjepphesteløp. Til slutt blir kattedronning og kattedronning kåret.

Påskefesten:

"Kling, klang, klemme er påskeharen hjemme? Hvis han kommer hjem i dag har han nok et egg og ja. Et påskeegg, et påskeegg. Egg, egg, egg..."

Symboler for påsken er påskeharen og egget. Fruktbarhet og forvandling. Trærne står i knopp, vinteren slipper taket. Barna får så karse eller hvete, vi lager påskeharer, kyllinger eller tover påskeegg.

I påskeharskogen som ligger nær barnehagen samler vi eggene til påskeharen og etter ringleker med påskesanger spiser vi brød og egg i forskjellige varianter.

Pinsefesten:

fugler *"Mitt dueslag jeg åpner opp og duene flyger høyt opp, høyt opp..."*
Gullfugl, Gullfugl fly over land, fly over strand over vide vann..."

Pinsefesten er språkets fest og ligger mellom påske og St.Hans. Pinse (=femti) festen er 50 dager etter påske og 10 dager etter Kristi Himmelfartsdag. Det var da disiplene talte i tunger, grepet av en felles ånd og det glade budskapet ble bragt til alle verdens hjørner.

Pinsefesten er forbundet med lys, luft og er samtidig en vårfest. Vi lager hvite pinsefugler av f. eks ull, silkepapir, kartong eller bivoks. Vi henger fuglene på grenene som vi har plukket i skogen.

Sommerfesten:

Sommerfesten feirer vi ved St. Hans tid, siste dag før sommerferien. Siden påsketid har 6-åringene forberedt seg til denne festen. De har sydd hver sin marionettedukke. De øver inn et dukketeater som de viser på sommerfesten for de andre barna, foreldre og søsken. Alle forberedelser har foregått i hemmelighet slik at det blir en stor overraskelse på selve festen. Alle har pyntet seg og bærer blomsterkranser på hodet, vi pynter og dekker et sommelig bord med masse blomster. Foreldrene er invitert til festen. Deretter blir barnas innbudne tegninger og malerier delt ut. 6-åringene får ta med seg sine marionettedukker hjem. Så går vi ut på gressplenen og kaster sommerballer til hverandre mens vi synger *"Nå har sommeren kommet, himmelen er så blå,*

fuglene de synger, jeg gjør likeså...” Sommerballene flyr gjennom luften med kreppapirhale etter seg.

En tradisjon vi har her i Solsikken er å ”kaste” 6-åringene ut av barnehagen. Foreldrene til barna lager en bro med armene. De eldste barna blir løftet opp og kastet over broen med hurrarop og jubel helt til de når porten. 6-åringene kastes over porten og blir tatt i mot av sin nye lærer. Nå er de ikke barnehagebarn lenger men skolebarn. De har tatt et skritt ut i den store verden.

5 - Bursdagsfeiring

”Ønsker på din fødselsdag, gleder av alle slag til ditt behag”

Fødselsdagsfesten i barnegruppen er alltid kjærkomne avbrekk i rytmen, og bærer sin egen rytme med seg. Ikke alle gruppene feirer festene helt likt. Men innad i gruppen får barna den samme opplevelsen i bunn med sine små individuelle tilpasninger.

Det blir gjort stort ære på bursdagsbarnet denne dagen. I Solsikken har barnet med seg kake eller noe annet godt hjemmefra. Barnet sitter på tronen med bursdagskappe og krone. Dette får barnet til å føle seg som en prins eller prinsesse hele dagen. I eventyrstunden får barnet høre om sin egen vei til jorden og små glimt av sitt eget liv.

Vi tenner bursdagslys for barnet og synger og overbringer en vakker gave. Festbordet er smykket med blomster, pynt og servietter og på hedersplassen troner bursdagsbarnet med pasjene.

6 - Ringleken

Ringleken i en steinerbarnehage bærer preg av årstiden vi befinner oss i. Her blir sangleker, rim og regler med bevegelser gjort i felleskap. Vi bruker de samme sangene og rimene over en lengre periode og barnet får brukt hele seg. Musikk, språk, bevegelse, fin-og grov motorikk, balanse osv. blir tatt i bruk. Den enkelte i samklang med de andre i felleskapet.

7 - Eventyrstund

” Vi har et gyldent bånd som går fra hånd til hånd, det strekker seg fra himmelen stor ned til våre kjære gode jord”

Vi har eventyrstund i eventyrrommet hvor alle barna sitter stille og lytter. Vi forteller remseeventyr og enkle folkeeventyr. Eventyret blir fortalt utenatt og gjennom en hel uke. Noen ganger dramatiseres eventyret i form av bordspill. Vi har også et eget rituale rundt fortellerstunden. Vi begynner og avslutter stunden med enten sang eller musikk. Gjennom eventyrfortellingen får barnet mulighet til å skape sine egne indre bilder. De får mulighet til å fordype seg og dette blir en motvekt til den strømmen av inntrykk som kjennetegner vår tid.

8 – Å utvikle basiskompetanse

Barnets første syv år er fylt med læring. Mennesket lærer aldri mer enn i denne livsfasen. Alle erfaringene et barn tilegner seg, skjer imidlertid uten at det vet det selv, eller har et *begrep* for læring.

Bekjentskap med mennesker og dyr, smaker, lyder, synsinntrykk, motorisk mestring og egen lek, inngår i en helhet som bare en voksen begrepsdannelse kan dele inn i områder.

Barnets læring i førskolealder kan deles inn i syv kompetanseområder. Her benytter vi betegnelsen basiskompetanse for dette:

Steinerpedagogikkens kompetanseområder som lære og utviklingsmål for de første 7 år er satt sammen med likhetstegn ifht. den offentlige rammeplanens kompetanseområder.

1. Språkkompetanse	= kommunikasjon, språk og tekst
2. Kropps- og bevegelseskompetanse	= kropp, bevegelse og helse
3. Fantasi og kreativitetskompetanse	=kunst, kultur og kreativitet
4. Etisk og moral kompetanse	=etikk, religion og filosofi
5. Sosial kompetanse	= nærmiljø og samfunn
6. Sans- og iakttagelseskompetanse	=natur, miljø og teknikk
7. Motivasjons- og konsentrasjonskompetanse	=antall, rom og form

Her følger et sammendrag om hver av kompetansene hentet fra ”Pedagogisk Plan for Steinerbarnehagene og første klasse”:

Språkkompetanse øves gjennom

- bevegelse
- gjentagelse og etterlikning
- kommunikasjon
- tydelig og klart billedlig språk
- menneskelige relasjoner
- frilek

Språklæringen ivaretas metodisk ved at det legges stor vekt på fri lek, sanger og ringleker, fortellinger og eventyr.

Kropps- og bevegelseskompetanse øves ved

- bevegelse
- iakttagelse
- opplevelse
- sanseerfaringer knyttet til egenbevegelse
- enkelt arbeid sammen med voksne

Grov- og finmotorikk utvikles gjennom uteliv i skog og mark. Løping, hopping, klatring, skigåing og bruk av hoppetau er gode aktiviteter.

Likeledes øves det motoriske i ringleker, matlaging, snekring og annet håndverk.

Fantasi- og kreativitetskompetanse øves gjennom

- stimulerende lekemiljø
- leker og materialer som stimulerer fantasien
- fortellinger, eventyr og dukketeater
- gi barnet tid til å fordype seg i leken
- at pedagogen er et tydelig forbilde i skapende aktivitet

Kasser, klosser, kapper, tepper og andre tekstiler i mange farger inspirerer barna i lek. Leker og materialer som ikke er normerte og ferdig utformet brukes bevisst til å stimulere barnets skapende krefter.

Fortellinger, eventyr og dukketeater gir barna impulser til lekende kreativitet.

LEKEN er selve instrumentet for læring

LEKEN er barnets arbeid

LEKEN er kreativ omforming av erfaringer eller etterligning

LEKEN fremmer selvaktelse, kreativitet og selvfølelse

LEKEN er arena for fysisk utfoldelse og dyktiggjøring

LEKEN fremmer respekt for regler og avtaler

LEKEN utvikler tilhørighet og oppmuntrer til samarbeid

I løpet av denne lekende utforskningen bygges intellektuell vekst opp. Uten bevisst anstrengelse fra barnets side.

Etisk og moralsk kompetanse øves gjennom

- sannferdige forbilder
- regler
- ritualer
- hjelpsomhet
- takknemlighet
- å ta vare på hverandre og naturen
- fortellinger som orienterer, ikke moraliserer
- å forberede og feire årstider

Sosial kompetanse øves gjennom

- fellesskap
- struktur
- regler og tydelige oppgaver
- rytme i hverdagen og uken
- handling, øve praktiske gjøremål sammen med voksne
- å gi hverandre tid og rom
- Å omgås hverandre må læres. Uten sosial kompetanse er den enkeltes liv i fellesskap utenkelig.

Sanse- og iakttagelseskompetanse øves ved gjennomtenkt bruk av

- form
- farge
- lyd
- tone
- språk
- naturmaterialer

Barna trenger pålitelige og uforfalskede sanseinntrykk. De må først og fremst ha mulighet til å kunne oppdage og utforske den reelle verden med sine sanser. Slik kan barn i denne aldersgruppen lære seg å kjenne og å forstå enkle iakttagbare sammenhenger. Det nødvendige kravet om mediekompetanse som kommer senere, får her sitt pedagogiske fundament.

Motivasjons- og konsentrasjonskompetanse øves ved å

- stimulere via forbilde og naturlig etterligning.
- inspirere til interessante og stimulerende aktiviteter
- gi barna mulighet til å delta i meningsfullt arbeid sammen med voksne
- gi barna mulighet til å oppleve tydelige arbeidsprosesser
- gi barna opplevelse av regelmessig gjentakelse og rytme gjennom dagsrytme, ukerytme og årsrytme
- gi barna mulighet for en regelmessig veksling mellom aktivitet og ro i løpet av dagen
- gi barna mulighet til tid for indre ro

Opplevelser og erfaringer forvandles til vekst og utvikling dersom barna får anledning til å fordøye, organisere og integrere disse erfaringene selv gjennom leken.

9 – Barns medvirkning

Barnet virker kontinuerlig inn på livet i barnehagen gjennom sine spontane valg, sin stemning og sin adferd. Den voksnes oppmerksomhet må rette seg mot det barnet formidler verbalt eller gjennom sitt kroppslige uttrykk. I et pedagogisk arbeid der en vektlegger betydningen av etterligning og forbilde er det å møte barnet med taktfullhet av stor betydning. I samspillet mellom liten og stor, vil barnets adferd i forhold til andre barn og i forhold til voksne gjenspeile den holdning det selv blir møtt med. Et likeverdig forhold mellom barn og voksne betyr ikke at barns stemmer får utslag på samme måte som voksnes. Barnet blir tatt i mot som den det er med den livserfaring, situasjon og bakgrunn det har på samme måte som den voksne. Forholdet skal bære preg av lydhørhet og respekt for barnets subjektive ytringer, opplevelse av å ha blitt sett, hørt og forstått til tross for at det måtte gi slipp på sitt forehavende. Den voksnes mål er ikke å oppdra barnet som objekt, men å møte det som et selvstendig subjekt. Det innebærer å ta barnet på alvor, lytte, reflektere, tolke og stille åpne spørsmål.

Barnet skal kjenne at egen deltagelse og uttrykk kan føre til endring. Det skal merke at det er medskapende i livet rundt seg. Det skal merke at det meningsberettiget. Dets uttrykk og utsagn vektlegges og er av interesse. Konfrontasjon mellom barn og voksen vilje skal aldri medføre noen krenkelse av barnets integritet.

I barnehagen skal det legges til rette for at

- Barnas opplevelse, intensjoner og spørsmål blir møtt med åpenhet
- Barna får delta i kunstneriske gjøremål og praktisk arbeid
- Barnas egenaktivitet i den frie leken stimuleres
- Barnekulturen blir ivaretatt
- Barna får hvile og trekke seg tilbake ved eget behov
- Barna er med i forberedelser og aktiviteter til årstidsfestene og bursdagsfeiringer

10- Samarbeide med barnets hjem

Foreldrene er våre aller nærmeste samarbeidspartnere. Vår felles oppgave er å bygge bro mellom to arenaer i barnets liv. Barnehagens mål for dette samarbeidet er:

- Å skape og å opprettholde felles interesse for barnets vekst og utvikling
- Å verne om barndommen
- Å formidle kunnskap om steinerpedagogikken
- Å skape tillit
- Å være inkluderende
- Å skape varme og humor mellom mennesker
- Å skape felleskap og samarbeide i foreldregruppen
- Å gi tydelig informasjon

Foreldrene deltar på:

- Foreldremøter
- Årstidsfester
- Dugnader
- Foreldreseminar
- Foreldresamtaler
- Julemarked

11- 6-års klubben

6-åringene går i 1. klasse i barnehagen, dette siste året kaller vi kongeåret. De mestrer ting som de ikke har klart før, og får flere utfordringer.

Året er preget av lek og sosialt liv, samtidig legges en grunn for den videre skolelæringen.

Regelmessig har vi 6-års klubb der vi blant annet lager stylter, dverghus, vever, lager julekrybbe i bivoks og syr marionettedukker. Disse blir brukt til å vise teater for de andre barna og foreldrene. Dette gjøres fast hvert år. 6-åringene får også ”gå Lucia” og vise ”De tre Hellige Kongersspill”. Kongespillet dramatiseres og vises i januar. De får oppgaver som de må strekke seg litt etter. Mestringsfølelsen er viktig når man har bestrebet seg noe over tid.

I tillegg får 6-åringene ulike oppgaver gjennom dagen; servere, dekke bordet, hjelpe de små med påkledning, forberede fester etc.

Vi drar til en gammel husmannsplass til alle årstider, skiturer og andre utflukter. De får også møte de andre 6-åringene fra de andre steinerbarnehagene regelmessig.

Overgang til skolen

Overgang fra barnehage til skole

Barnet i 5-6 årsalderen er i en overgangsfase fra å ville til å skulle. Det er en stor og viktig omveltning i både barnets og foreldrenes liv. Barnehagen og steinerskolen har i denne overgangen tett samarbeid som går ut på:

- Å ha felles informasjonsmøter
- Å samarbeide rundt barn og foreldre
- Å gi gode overleveringer til skolen v/presentasjon av hvert enkelt barn
- Å lytte til hverandre og dra veksell på hverandres kunnskap om første og andre syvårsperiode.

I møte med de andre 6-åringene fra de andre steinerbarnehagene inviteres også læreren med på tur. På denne måten blir barna kjent med læreren før de begynner på skolen.

12- Småbarnsavdelingen

Linnea er Solsikkens småbarnsavdeling og ble startet høsten 2008. Vi har 9 (10) barn i alderen 1-3 år. Vi følger åpningstidene og feriene til de andre avdelingene.

Småbarnsavdelingen prøver å skape en trygg og harmonisk start for de små barna i samarbeid med foreldrene. For de fleste barna er det første gang de forlater hjemmet for så lang tid og vi har innredet Linnea tilnærmet likt et hjem, hvor kjøkkenet er kjernen på avdelingen.

De små barna trenger ro rundt måltidene, velsmakende sunn mat, nok søvn og hvile, frisk luft og bevegelsesfrihet. Behovet for nærhet og voksenkontakt er stor og vi har dem ofte på fanget. Slik oppstår trygghet, kjærlighet og varme. Vi synger, ler og vugger dem i søvn.

- Vers, sanger rim og regler er tilpasset det lille barnet

- Hver dag blir det servert varme måltider, frukt og grønnsaker. Maten er vegetarisk og laget fra grunn, råvarene er økologiske.
- Årstidene blir ikke feiret og forberedt slik som på de andre avdelingene da det lille barnet har helt andre behov enn barnet over 3 år. Vi forsøker å skape en stemning som gjenspeiler årstidene i form av farger, planter, dekorasjoner, sanger og gjøremål. Årstidsbordet skifter i takt med naturen.
- Barna leker med stoffer, tepper, dukker, treleker, vogner og ute har vi en egen liten hage kun for de små. Etter hvert som barna blir trygge på omgivelsene får de også leke på de store barnas uteområde. Slik kommer de i naturlig kontakt med de andre avdelingene. Hos oss legger vi vekt på at barnet under gode betingelser kan utvikle seg i takt med seg selv og få den tiden og roen det trenger.

Dagsrytmen for Linnea

Kl.08.00-09.30	barna kommer, frilek og forberedelser til måltidet
09.30	sanger og regler
09.40	frokost (grøt, müsli, brød)
10.00	stelletid, lek ute
12.30	stelletid, varm middag
12.15	stelletid, sovetid og hvile
13.45	leketid inne/ute
14.30	frukt og knekkebrød
15-16.10	leketid, stelletid, opprydning
16.10	avslutning, barna blir hentet

13 - Praktiske opplysninger

Sykdom / fravær

Personalet ønsker beskjed hvis barnet er sykt eller skal ha en fridag.

Barnet skal være friskt nok til å være ute for å komme til barnehagen. Barnet skal også være utenfor smittefare. Blir barnet sykt i løpet dagen tar vi kontakt med foreldrene. Det er viktig at vi har tlf. nr. både på jobb og privat.

Forhåndsregler ved sykdom

- Ved feber skal barna holdes hjemme mens de har feber og en ekstra dag hvor de er feberfrie.

- Ved øyebetennelse skal barna holdes hjemme og en dag etter at behandling er påbegynt. Det må ikke komme puss fra øynene, eller at de er unormalt rennende og røde.
- Ved omgangssyke, oppkast og unormal diaré skal barnet være hjemme og en dag etter.
- Vannkopper, barnet skal holdes hjemme til utslettet har tørket inn og det ikke kommer nye blemmer eller puss fra blemmene.
- Ved andre barnesykdommer skal barnet holdes hjemme så lenge legen tilrår det.
- Ved angrep av hodelus som tidvis dukker opp i barnehager og skoler skal barna sjekkes grundig for hodelus. Dersom man finner ut at barnet har lus, skal barnet holdes hjemme og det er nødvendig med lusekur. Når kuren er avsluttet, dette tar en dag, kan barnet komme i barnehagen. Forholdsregler om hodelus finnes i brosjyrer på helsestasjoner. Lusekur kjøpes på apotek.
- Ved allmenn svekket helsetilstand anbefaler vi om mulig at barnet er hjemme, eller har kortere dager av hensyn til barnet selv. Det er mye mer slitsomt og belastende å være sammen med mange barn når man ikke er i form, enn å være hjemme. Erfaringene vi har gjort gjennom årene med barn i barnehage har vist oss at barna blir raskere friske om man lar de får være i ro hjemme litt.

NB! Det er viktig at alle overholder disse reglene, da sprer ikke smitten seg så lett.

Foreldrebetaling

Det er 11 måneders betaling i barnehagen. Betalingen skal skje innen den 10. i hver måned.

Forsikring

Både barn og voksne et ulykkesforsikret i barnehagen og har ellers forsikring som er pålagt hver barnehage.

Taushetsplikt

For personalet gjelder regler om taushetsplikt I § 13 i barnehageloven

Foreldresamtaler obligatorisk en gang i året, flere ved spesielle behov.

Foreldreråd /Foreldremøter: 3 ganger i året

Dugnad: 2 ganger i året

Julemarkedsoppgaver

14 - Personalarbeid – møter – kurs

Personalet i barnehagen møter hver torsdag fra kl 17.30-19.30

Fra kl 17.30-18.00 avdelingsmøter
18.00-19.30 møtes alle avdelinger til:
- pedagogiske studier
- barnebeskrivelser
- planlegging
- evaluering
- tiltak
- administrative saker

Avdelingsledermøte ved behov

- Vi har fellesmøter med Steinerskolen og Aurora barnehage 2 ganger i året
- Førstehjelpskurs
- Barnehagestevne for alle steinerbarnehagene i Norge
- Øvingslærerkurs
- Nettverkssamling for styrere i steinerbarnehager i Oslo og Akershus.

15 - Lokalt samarbeid

Fellesskapet med Steinerskolen.

Solsikken barnehage samarbeider også med skolen når det gjelder 6-åringene som går i barnehagen. R. Steinerbarnehagene på Nesodden deltar på skolens informasjonsmøte for nye foreldre som søker seg til skolen/barnehagen.